

Våra nya religioner Del 1 "Köpa lyckan"

Jag tänker på min barndom när jag fick vara i en liten by i Norrlands inland. En av höjdpunkterna var att gå till lanthandeln. Där stod Emanuel bakom disken iklädd en grå lång arbetsrock och med skärmmössa. Så fick var och en gå fram när det var dags att handla. Det hela började med att handlarna drog av en smal pappersremsa från pappersrullen. För varje sak så skrev han upp priset på varorna. Allt slogs in i brunt papper och det var givet att man skulle ha med sig en väska och bära hem det inköpta. När jag inte kom på något mer så resten han på sig och gick in på kontoret för där stod räknemaskinen. Det räknades igen med maskin och när han kom ut så deklarerade han stolt att huvudräkningen var rätt, förstås. På tisdagarna kom charkvarorna och på den tiden kunde vi vänta tills bussen hade kommit och levererat. Gubbarna satt på pallar och dividerade, snusade och drog sina historier. Fruarna handlade och jämförde sig med varandra. På lördagarna satt gubbarna ute på backen och drack sin pilsner och berättade samma historier som de berättade i tisdags. Handlaren kunde alla historier som han hört, med omtag, varje vecka så länge han haft butiken. Det märkliga var att allting gick att få i den lilla lanthandeln, men med ett undantag, det gällde en egenskap. Konsten att kunna vänta, vänta tills bussen varit och lämnat grejerna. Det kunde ta tre dagar eller en månad, men förr eller senare kom det och tillvaron ordnade upp sig. Under tiden kunde man höra historierna en gång till. Allt fanns möjligt att få i byns lanthandel för att överleva sin vardag. Men det gick några år och lanthandeln stängde och ersattes med en butiksbus som kom en gång i veckan. Det var modernt och fint att få gå ombord och plocka sina egna varor och kassaapparaten skötte allt. Ingen huvudräkning behövdes. För några år sedan var jag och besökte Europas största köpcentrum, Bluewater, utanför London. Därefter åkte jag till USA och besökte det största köpcentret. "Mall of America" är ett hus där det går in tjugo Eiffeltorn eller femton Peterskyrkor. Där finns allt, djungelcafé med krokodiler, ett tivoli, sjöar och älvar, expresståg, 687 affärer, 42 skoaffärer och 13. 765 personer är anställda som personal. Alla ryms under detta tak och alla är lyckliga? Så varför inte tuta och köra för det finns allt. Ett expresståg att åka direkt med. Nu har tåget kommit till Sverige och vi har fått en egen station för påstigning. "Mall of Scandinavia" heter platsen som slog upp sina dörrar helt nyligen i Solna. Vi lantisar som inte förstår hur fint det är med ett engelskt namn kanske skall stanna hemma och gynna den lokala handeln. Det känns i vilket fall som helst konstigt, att vi skall tvingas bli amerikaner för att få vara med i gänget. Och vad jag ser framför mig, ungdomar som drar runt med kepsar på huvudet, mjukis kläder med huva och gympadojor av rätt märke. Terroristerna skriker "Gud är stor" och vi öppnar nya köpcenter och säger "det är coolt" frågan är var vi människor befinner oss i universum? Vart är vi på väg? Vilka kålsupare är vi?

*Per-Arne Bengtsson, präst i Svenska kyrkan
epost: per-arne.bengtsson@svenskakyrkan.se*